

BÖLÜM 7

KALP YETMEZLİĞİNDE HASTA UYUMUNUN SAĞLANMASI VE TEKRARLI YATIŞLARIN AZALTILMASINDA HEMŞİRENİN ROLÜ

Çiğdem ÖKTEN¹
Ayşenur KAMALAK²

GİRİŞ

Kalp yetmezliği kronik ve fazla semptoma sahip, tedavisi karmaşık, klinik müdahalelerin ve rejimlerin uygulanmasının gerektiği bir hastalıktır. Kalp yetmezliği nedeni ile hastalarda birçok komplikasyonla karşılaşmaktadır. Tedavinin etkinliği artırılması ve ileri komplikasyonların en aza indirilmesi için hasta öz bakım davranışlarını geliştirip, hastalığa karşı uyum sağlamalıdır. Kalp yetmezliği tedavisinde önemli bir unsur ise hasta tarafından yapılan stratejik kararlara dayanan hasta uyumudur. Literatürde yapılan çalışmalara bakıldığında hasta uyumunun sağlanmasının, tekrarlı yatışları azalttığı gözlemlenmiştir.

Hemşireler, kalp yetmezliği hastalarında bilgi düzeylerini arttırmayı ve öz bakım becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Doğru revize edilmiş eğitim süreci sayesinde, hastaların ilaç, diyet, egzersiz, sigara içme, enfeksiyonların önlenmesi, hastalık semptomlarının izlenmesi ve tehlikeli semptomlar ortaya çıktığında hemşire veya doktorundan yardım istemesi ile ilgili günlük yaşam alışkanlıkları kazandırılmaya amaçlanmaktadır.

Kalp Yetmezliği Tanımı

Kalp yetmezliği (KY), normal dolum basınçlarına rağmen, kalbin dokuların metabolik gereksinimlerini karşılayacak şekilde oksijen sunamamasına neden olan, kardiyak yapısal veya işlevsel bozukluk şeklinde tanımlanmıştır.⁽¹⁾ Kalp yetmezliği, toplumda sık çok görülmesi, her geçen yıl hasta sayısının artması ve çok yüksek morbidite ve mortalite oranlarına sahip olmasından dolayı bireyi ve toplumu etkileyen önemli bir sağlık problemidir.⁽²⁾

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, cigdem.okten@ksbu.edu.tr

² Hemşire, Kütahya Tavşanlı Doç. Dr. Mustafa Kalemlı Devlet Hastanesi, aysenurkamalak@gmail.com

SONUÇ

Sonuç olarak; kalp yetmezliği tanılı hastalar semptomları, tedavisi ve yönetimi bakımından sürekli ve dikkatle izlenmesi gereken hastalardır. Kalp yetmezliği tanısına sahip birey, hastalığa uyumunu gerçekleştiremediğinde hastaneye tekrarlı yatışlar ve mortalite oranı artmaktadır. Bireylerin izlemi, multidisipliner bir ekip içinde yürütülmelidir ve bu ekibin dış ülkelerde örneklerle baktığımızda koordinatörlüğünü hemşireler yapmaktadır. Bu yüzden hastanın uyum ve öz bakım davranışlarının geliştirilmesinde hemşirelere büyük rol düşmektedir. Hemşireler tarafından verilen eğitimlerin tekrarlı yatışları azaltacağı, hastaların yaşam kalitelerini arttıracığı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

1. Authors/Task Force Members, McMurray, J. J., Adamopoulos, S., Anker, S. D., Auricchio, A., Böhm, M., ... & Gomez- Sanchez, M. A. (2012). ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure 2012: The Task Force for the Diagnosis and Treatment of Acute and Chronic Heart Failure 2012 of the European Society of Cardiology. Developed in collaboration with the Heart Failure Association (HFA) of the ESC. *European journal of heart failure*, 14(8), 803-869.
2. Mert, H., & Barutcu, C. D. (2012). Kalp Yetersizliğinde Palyatif Bakım. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 11(2).
3. Sarı, İ., Çavuşoğlu, Y., Temizhan, A., Yılmaz, M. B., & Eren, M. (2016). 2016 ESC and ACC/AHA/HFSA heart failure guideline updates: Changes, similarities, differences, and unresolved issues. *Türk Kardioloji Derneği arşivi: Türk Kardioloji Derneğinin yayın organidir*, 44(8), 625.
4. World Health Organization (WHO) (2015) WHO statistical information system. (20.07.2020 tarihinde <http://www.who.int/whosis/en/> adresinden ulaşılmıştır).
5. Degertekin, M., Erol, Ç., Ergene, O., Tokgözoğlu, L., Aksoy, M., Erol, M. K., ... & Kozan, Ö. (2012). Heart failure prevalence and predictors in Turkey: HAPPY study. *Archives of the Turkish Society of Cardiology*, 40(4), 298-308.
6. Köseoğlu N., & Enç, N. (2016). Kronik Kalp Yetersizliği Olan Bireylerde İlaç Uyumuna Engel Olan Faktörlerin İncelenmesi. *Journal of Cardiovascular Nursing*, 7(14), 162-168.
7. Tüik (2016). Ölüm Nedeni İstatistikleri (Basın Bülteni). (20.07.2020 tarihinde http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27620&utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A+tuikbulten+%28T%C3%9C%C4%B0K-Haber+B%C3%BClenleri+%28Son+1+Ay%29%29 adresinden ulaşılmıştır).
8. Kep AS, Kritpracha NC, Thaniwattananon P (2013). Cardiac rehabilitation enhancing programs in patients with myocardial infarction: a literature review,. *Nurse Media Journal of Nursing*, 3:541-556.
9. Kavraddım, S. T., & Özer, Z. (2018). Koroner Kalp Hastalıklarının Yönetiminde Uyum ve Öz Yeterlik. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 10(3), 334-345.
10. Riegel, B., Lee, C. S., Dickson, V. V., & Carlson, B. (2009). An update on the self-care of heart failure index. *The Journal of cardiovascular nursing*, 24(6), 485.
11. Meyer, P., Filippatos, G. S., Ahmed, M. I., Iskandrian, A. E., Bittner, V., Perry, G. J., ... & Ahmed, A. (2010). Effects of right ventricular ejection fraction on outcomes in chronic systolic heart failure. *Circulation*, 121(2), 252.
12. Uysal, H., & Enç, N. (2012). Motivational interview for compliance in patients with chronic heart failure. *Turkish Journal of Cardiovascular Nursing*, 3(3), 33-38.
13. Lainscak, M., Blue, L., Clark, A. L., Dahlström, U., Dickstein, K., Ekman, I., ... & Strömberg, A. (2011). Self-care management of heart failure: practical recommendations from the Patient Care Committee of the Heart Failure Association of the European Society of Cardiology. *European journal of heart failure*, 13(2), 115-126.

14. Gallagher, R., Luttik, M. L., & Jaarsma, T. (2011). Social support and self-care in heart failure. *Journal of Cardiovascular Nursing*, 26(6), 439-445.
15. Türkmen, SN., & Çam, MO. (2012). Miyokart Enfarktüsü Geçirmiş Hastalarda Psikoeğitimin Psikososyal Uyum Üzerine Etkisinin Değerlendirilmesi. *Journal of Psychiatric Nursing/Psikiyatri Hemşireleri Derneği*, 3(3).
16. Davidson, P., Driscoll, A., Clark, R., Newton, P., & Stewart, S. (2008). Heart failure nursing in Australia: challenges, strengths, and opportunities. *Progress in cardiovascular nursing*, 23(4), 195-197.
17. Shah, A. S., Langrish, J. P., Nair, H., McAllister, D. A., Hunter, A. L., Donaldson, K., ... & Mills, N. L. (2013). Global association of air pollution and heart failure: a systematic review and meta-analysis. *The Lancet*, 382(9897), 1039-1048.
18. Wakefield, B. J., Boren, S. A., Groves, P. S., & Conn, V. S. (2013). Heart failure care management programs: a review of study interventions and meta-analysis of outcomes. *Journal of Cardiovascular Nursing*, 28(1), 8-19.
19. Akbiyık, G., & Enç, N. (2016). Validity and Reliability of the Turkish Version of the Caregiver Contribution to Self-care of Heart Failure. *Turkish Journal of Cardiovascular Nursing*, 7(14), 169-177.
20. Conceição, A. P. D., Santos, M. A. D., Santos, B. D., & Cruz, D. D. A. L. M. (2015). Self-care in heart failure patients. *Revista latino-americana de enfermagem*, 23(4), 578-586.
21. Arredondo Holguín, E., Gázquez, R., de los Ángeles, M., & Higuera Urrego, L. M. (2012). Improvement of self-care behaviors after a nursing educational intervention with patients with heart failure. *Investigación y Educación en Enfermería*, 30(2), 188-197.
22. Rodríguez-Gázquez, M. D. L. Á., Arredondo-Holguín, E., & Herrera-Cortés, R. (2012). Effectiveness of an educational program in nursing in the self-care of patients with heart failure: randomized controlled trial. *Revista latino-americana de enfermagem*, 20(2), 296-306.
23. Özdemir, M. Ü. (2017). Kalp yetersizliği hasta ve aile eğitimi. *Kalp Yetersizliği Elektronik Haber Bülteni, Elektronik Dergi*, 11, Erişim 10.02.
24. Sezgin, D., & Hatice, M. E. R. T. (2015). Kalp Yetersizliği Olan Bireylerin Hemşirelik Bakımında Kanıta Dayalı Yaklaşımlar. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 8(2), 108-118.
25. Kasapoğlu, E. S., & Enç, N. (2017). Kronik Kalp Yetersizliğinin Bakım Yönetiminde Hemşireler için Bir Rehber. *Journal of Cardiovascular Nursing*, 8(16), 35-44.
26. American Dietary Guidelines Advisory Report (2015). (20.07.2020 tarihinde <https://health.gov/sites/default/files/2019-09/Scientific-Report-of-the-2015-Dietary-Guidelines-Advisory-Committee.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
27. Lindenfelt J.A., Albert N.M., Boehmer J.P., Collins S.P., Ezekowitz J.A., Givertz M.M. (2010). HFSA 2010 Comprehensive heart failure practice guideline. *Journal of Cardiac Failure*. 16:6,475-539
28. Dickstein K., Cohen-Solal A., Filippatos G., McMurray J.J.V., Ponikowski .P, Poole-Wilson P.A.et.al. (2008). Avrupa Kardiyoloji Derneği (ESC) Akut ve kronik kalp yetersizliği tanı ve tedavisine yönelik 2008 ESC kılavuzu. *Türk Kardiyoloji Derneği Arşivi, Suppl 3*, 47-101.
29. Yancy C.W., Jessup M., Bozkurt B., Butler J., Casey D.E., Drazner M.H., et.al. (2013). ACCF/AHA Guideline for the Management of Heart Failure: A Report of the American College of Cardiology Foundation/American Heart Association Task Force on Practice Guidelines. *Circulation*, 128, 1-164.
30. Özer, S. (2016). Kalp Yetersizliğinde Kanıta Dayalı Bakım Uygulamaları. *Kardiyovasküler Hemşirelik Dergisi*, 7(Suppl: 1), 17-25.
31. McMurray, J. J., Adamopoulos, S., Anker, S. D., Auricchio, A., Böhm, M., Dickstein, K., ... & Jaarsma, T. (2012). Akut ve Kronik Kalp Yetersizliği Tani ve Tedavisine Yönelik 2012 ESC Kılavuzu. *Türk Kardiyoloji Derneği Arşivi*, 40, 77-137.
32. Vardeny, O., Claggett, B., Udell, J. A., Packer, M., Zile, M., Rouleau, J., ... & McMurray, J. J. (2016). Influenza vaccination in patients with chronic heart failure: the PARADIGM-HF trial. *JACC: Heart Failure*, 4(2), 152-158.